

ИТАЛО КАЛВИНО ОТНОШЕНИЕТО КЪМ ЛУНАТА

Превод от английски: Никола Захариев, 1990

chitanka.info

Публикувано в „Кориере дела сера“, 24 декември 1967 г., в рубриката „Пряка линия“, чрез която писатели си разменяха отворени писма. Привеждам основните пасажии от писмото на Анна Мария Ортезе^[1] до мен: „Скъпи Калвино, когато чувам да се говори за космически полети за завоюване на космоса и подобни, почти винаги изпитвам чувство на тъга и досада; и в тъгата се прокрадва боязън, а в досадата — гняв, или може би ужас и тревога. Питам се защо.

И аз като другите човешки същества често размишлявам за безбрежността на откриващото се отвъд всички хоризонти пространство и се питам какво представлява то, откъде води началото си и дали ще има някога край. Наблюдения, страхове и съмнения от този род са съпътствували живота ми и трябва да призная, не получих отговор, мълчанието отгоре ме успокояваше и възвръщаше вътрешното ми равновесие.

(...) И ето че сега това пространство ни бе отнето — няма значение от кого, може би от всички напреднали страни. Изскубнаха го от сърцераздирателния стреп повече сродните ми по душа хора към покой, ред и красота.

По всяка вероятност скоро ще го превърнат в строителна площадка, в нова територия за завоюване, технически прогрес и поле на борба за надмоцие и терор. Нямам какво да им противопоставя, но този нов напредък на свободата на някои не ми харесва. Това според мен е лукс, заплатен от масите, които виждат как всекидневно намаляват техните простори, автономия, разум, дъх и надежди.“

Скъпа Анна Мария Ортезе,

Единствено съзercанието на обсипаното със звезди небе ли ни остава за утеха от земните грозотии? Не ви ли се струва прекалено удобно подобно разрешение? Следвайки докрай логиката ви, би трябвало да кажем: „Нека земята върви от зле към по-зле. Аз си съзercавам небосвода и това ми връща вътрешното равновесие и покой.“ Не ви ли се струва, че „експлоатирате“ много зле това наше небе?

Не искам обаче да ви карам да изпадате в екстаз от величавите космически съдбини на човечеството: опазил ме бог. Новините за космическите полети са епизоди от борбата за надмощие на земята и като такива интересуват само историята на погрешните методи, с които се решават съдбините на света.

Онова, което всъщност ме интересува, е действителното усвояване на космоса и небесните тела, т.е. *познанието*: да надхвърлим нашите ограничени и без съмнение измамни хоризонти, да определим онова, което ни свързва с Вселената извън човека. Още от дълбока древност Луната е била символ на този стремеж на хората. С това се обяснява и привързаността на поетите към нея. Но има ли нещо общо Луната на поетите с млечнобелите, осеяни с дупки пейзажи, предавани ни от космическите кораби? Може би все още не, но фактът, че сме принудени да *преосмислим* Луната, ще ни накара, да преосмислим и много други неща.

Космическите победи се ръководят от хора, за които този аспект не е от значение, но те са принудени да се опират на труда на другите, чийто интерес към Луната и Космоса е чисто научен. Освен това новите завоевания засягат не само специализираните знания на учените, а и мястото на тези нови неща във въображението и езика на всички нас: тук вече навлизаме в терена, изследван и култивиран от литературата.

Онзи, който обича истински Луната, не се задоволява да я съзercава като конвенционален образ, а иска да влезе в по-тесен контакт с нея, иска да вникне *повече* в Луната, иска Луната да ни каже *нещо повече*. Заговори ли за Луната, най-великият италиански писател Галилей^[2] постига изключителна точност, яснота и чудна лирична прозрачност на изказа. Езикът на Галилей бе един от моделите на езика на великия лунен поет Леопарди...

[1] Анна Мария Ортезе (род. в 1914 г.) — италианска писателка, авторка на автобиографични и лирико-фантастични романи. — Б.р. ↑

[2] Това мое категорично твърдение предизвика много реакции и протести (между другото и от Карло Касола); в интервюто, което следва, се опитвам да го уточня и обясня. — Б. а. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.